

Läge att öva upp vår känslighet

Stiftssidan ger utrymme för skribenter med anknytning till stiftet att ge sin syn på fastan. I dag skriver Therése Olsson från Linköpings kloster om urskilningsförmågan – livsviktig för människor och djur.

Förra året skaffade en vän till mig hund. En lagottovalp som nu snart är ett år och heter Zantos. Han är en pigg och glad liten hund som älskar att gosa och vara ute och nosa. Nu i vår ska han och hans matte gå en noseworkkurs då han ska få träna sitt luktsinne och bli bättre på att urskilja olika lukter och dofter.

Kanske kan fastetiden jämföras med en slags ”noseworkkurs”? En tid när vi får träna vårt andliga luktsinne? Öva upp en större känslighet för att uppfatta tillvarons tusentals spår och dofter? Ordet askes, som hör fastetiden till, betyder ju just att öva och träna sig. Inte minst i urskilningens ädla konst, den som i den tidiga kyrkan kallades för ”alla dygders moder”.

FASTA HAR i alla tider, inte minst inom religionen, räknats som en viktig praxis, både för kroppens, psykets och människans själsliga hälsa.

För somliga har fasta blivit en omistlig och integrerad del av det andliga livet. För andra är den lite mer avlägsen och utforskad. I den tidiga kyrkan talade man om fasta som en dans med änglar, som bönnens moder och visdomens källa. Hur kom det sig? Hur kunde dem tala så innerligt om något som kan verka vara så stramt och svårt? De talade ur erfarenheterna av öknen och hur den förde med sig ett slags ”reningsbad” för sinnena. De ta-

Varje möte och upplevelse under dagen lämnar sina avtryck och sätter sina spår, runt omkring och inuti, i vårt inre.

lade om fastan som ett sinnenas reningsbad som gjorde dem mer öppna och uppmärksamma för Guds vilja och ledning.

Tillvaron är full av doftämnen. Varje möte och upplevelse under dagen lämnar sina avtryck och sätter sina spår, runt omkring och inuti, i vårt inre. Andlig urskiljning handlar både om att varsebli vilka dessa avtryck och spår är och att försöka skönja i vilken riktning det själsliga skeendet leder. Det är inte enstaka intryck, lukter och dofter det kommer an på, utan i vilken riktning lukterna, dofterna, spåren, över tid leder.

OM FASTETIDEN ska jämföras med en noseworkkurs, vad är det då för lukter vi ska öva oss i att urskilja? Vilka spår och dofter ska vi träna vårt andliga luktsinne i att hitta? Vi ska träna det efter allt som får själen att börja brinna av kärlek till sin Skapare. Vi ska ”nosa” efter allt det som får hoppet, tron och kärleken att djupna och växa till.

Forskningen har länge ansett att människans luktsinne varit underlägset både hörseln och synen. Så är det inte längre. Idag är forskare överens om att luktsinnet styr människans beteende och att utan ett fungerande luktsinne är risken stor att vi både skadas och tappar förmåga till anknytning. Det kyrkan kallar för andlig urskiljning skulle kunna jämföras med den avgörande betydelse luktsinnet har för människan.

Det är skillnad på en doft och en lukt. Doften är diskret och sofistikerad. Den antyds utan att dominera. Doften drar oss till sig, gör oss nyfikna och får oss att vilja ha mer. Det som däremot luktar illa, får oss snarare att backa, vi reserverar oss och vill inte ha mer.

PÅ SAMMA sätt som luktsinnet signalerar fara vid lukten av brandrök, syftar vårt andliga luktsinne, vår urskilningsförmåga, att signalera fara för det som hotar det andliga livet och tron. Vi kan säga

Zantos – en andlig läromästare. FOTO: HELENA RITZÉN

att människans urskilningsförmåga är som ett skydd. Detta skydd kan i mellan åt försvagas, så som luktsinnet ibland kan täppas till. Därför kommer fastetiden som en tid för att rusta upp skyddet på nytt för att rena våra sinnen så att vi mognar i vishet och förmår avgöra vad som är väsentligt.

Nosework är en teamsport mellan hunden och hundens ledare. Så kan vi också se på fastetiden. Fastetiden är inget soloprojekt, ingen ”ensamsport” som vi gör på egen hand, utan något vi

gör tillsammans, med Kristus. Nu kommer en tid när vi får följa honom ut i öknen.

”VEM ÄR hon som kommer ur öknen, omvärd av myrra och rökelse och kryddhandlarens alla dofter?” Orden är hämtad ur Höga visan och handlar om bruden, kyrkan, när hon återvänder från öknen. Ökentiden har förändrat henne. Hon återvänder, omvärd av myrra och rökelse och kryddhandlarens, Kristus, alla dofter. När vi är i Kristi närhet, sätter sig hans doft i våra klä-

der, ”smittar av sig”. Vi blir Kristusdofter i världen.

I dag behövs mer än någonsin andlig mognad och urskiljning. Världen står inför gigantiska förändringar och svåra omställningar.

Varje dag ställs politiker och religiösa ledare inför avancerade avväganden och beslut som har med hela jordens framtid att göra.

Vi bör alla göra vårt nosework, och fastan är ett bra tillfälle.

THERÉSE OLSSON